

Børn med "ondt i livet"

Af naturvejleder Niels Henriksen

Det er et faktum, at børn er skønne væsner, og børn giver mening i vores liv. Mange er blevet til i kærlighed, og de er forudsætning for menneskehedens fortsatte eksistens.

Der tales og undres meget over det skisma, at en ret stor procentdel af nutidens børn har "ondt i livet".

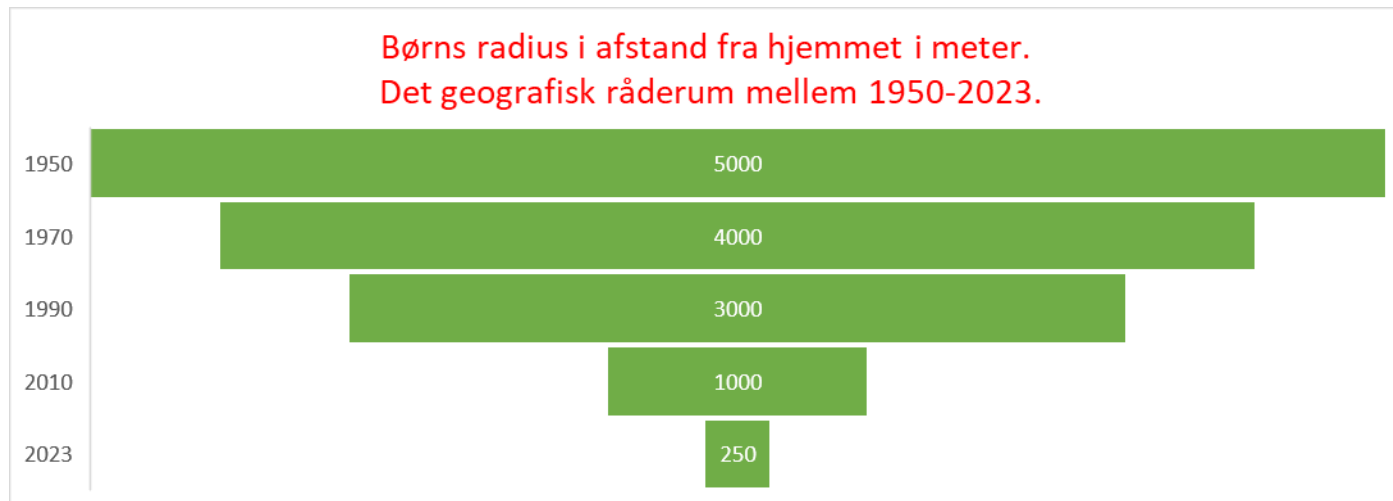
Jeg har fulgt denne kedelige, for ikke at sige forfærdelige tendens, gennem snart mange år. Derfor ved jeg, at der er mange faktorer, som spiller ind, når et barn får problemer.

Mange forældre oplever, at nutiden er fuld af spørgsmål og bekymring. Sådan havde forældre det også før, men nutidens forældre ser og hører i dag om mange flere diagnoser og om angst, spiseforstyrrelser og ensomhed blandt børn – måske ovenikøbet hos deres eget barn, og det kan være svært at leve med!

Jeg vil trække én særlig faktor frem, som kunne være en meget vigtig årsag til, at det står skidt til for så mange.

Mit postulat er: **Nutidens børn og unge lider af mangel på naturen og friheden til at finde den og være i den!**

I takt med den teknologiske udvikling og befolkningens tendens til at etablere sig i stadigt større byer er børnenes råderum skrumpet fra kilometer til meter i løbet af de seneste 70 år.

Fra at befinde sig i et miljø i 1950'erne, hvor det var muligt for et barn at bevæge sig langt omkring – både alene, men især sammen med kammerater i aldersgruppen 5-15 år, er de afstande et barn i 2023 kan bevæge sig væk fra hjemmet, skrumpet ind til næsten ingen ting.

Det bliver særlig tydeligt, hvis vi ser lidt på tallene over bevægelsesfrihed fra skemaet oven over, her ser vi en meget voldsom forandring:

Fra at have et bevægelsesrum på mere end 78 km² i 1950, er bevægelsesrummet skrumpet til 0,2 km² i 2023.

Som barn i 1950'erne oplevede jeg det store bevægelsesrum. I 1960'erne fik jeg selv børn, som også fik et betydeligt råderum.

Da jeg i 1996 begyndte at arbejde som pædagog, kunne jeg se, hvordan børnenes råderum meget hurtigt blev indskrænket – nærmest fra skoleår til skoleår. Store ændringer i skolestrukturen betød mere stillesiddende undervisning, og børnene blev usikre i forhold til omgivelserne både i skoledagen og uden for hegnet.

Der var især to ting, som gjorde sig gældende; den ene var, at forældrene i stigende grad transporterede børnene i bil til og fra institution/skole og mellem hjem og fritidsinteresser.

På mange måder ændredes kulturen samtidig. Det var allerede begyndt i 1960'erne. Mor og far arbejdede fuldtids uden for hjemmet. Derfor var børnene også i institution/skole/fritidsordning i stadig flere timer af deres vågne liv.

Presset på forældrene er vokset siden da. Ikke fordi arbejdstiden er blevet sat op, men fordi flere og flere ting griber ind i hverdagen. Det er bl.a. teknologier, som egentlig skulle gøre det nemmere at være menneske.

Det teknologiske univers er eksploderet siden 1990'erne, hvor www og e-mail siden da har overtaget kommunikationen og den direkte tid individer imellem.

Vi har fået omkring 100 kanaler på flimmeren, hvor vi i 1970'erne havde tre-fire stykker. Og børnene har siden år 2000 fået adgang til en masse elektroniske "vidundere", som kan underholde fra de er helt små. De er inaktive og lærer ikke, mens mor laver huslige ting efter arbejde og far stresser af på sin Mountain Bike eller i fitnesscentret.

Børn lærer imidlertid gennem kroppen. Deres sanser og brugen af kroppen er afgørende i opvæksten og fortællingen om livet, og hvem de selv er. – Men det passer faktisk ikke særlig godt ind i den måde, som vi lever på i "den moderne verden" – i det "moderne liv", med mindre at man prioriterer samværet med børnene, frem for at lade sig dirigere af egne egoistiske eller teknologiske behov!

Børn har behov for, at man som forældre – eller som voksen i anden sammenhæng – er der.

Men når det er sagt, så er det også vigtigt, at barnet kan gå sine egne veje, og ikke bliver begrænset af, at vi voksne ser en risiko for, at barnet kommer galt af sted. Børn skal ikke holdes i hånden for at undgå risici, for langt det meste et barn kan komme ud for i naturen er at blive lidt beskidt, lidt våd eller komme i kontakt med nogle spændende dyr...

Forældrene råder jo "kun" over to-tre døgn hen over ugens syv dage, hvor de aktivt kan være sammen med deres børn. Det er ikke meget tid, når de mange gøremål, og tid til sig selv også skal imødekommes.

Institutionernes og skolernes pædagoger og lærere har i praksis mere tid sammen med børnene end forældrene, så det er efter min mening ad den vej, at børnene skal gives plads til at være i naturen og lære den og sig selv at kende.

Men det er ikke en praksis, som institutioner og skoler er gearet til. Dels er der for lidt personale, og dels evner man ikke, eller også er man ikke uddannet godt nok til at forstå, at læring sker gennem sanserne og ikke gennem teori og "røv til sæde" læring.

For mig at se, er der her noget, som skal diskuteres og bør undersøges. Jeg vil tillade mig at sige dette: *Institutioner, skoler og skolefritidsordninger kunne dele tiden i to, således at 2 ½ dag om ugen foregår i naturens læringsrum, og i 2 ½ dag foregår arbejdet med børnenes dannelse og uddannelse indendørs.*

Påstand: Al undervisning kan i princippet foregå i naturen, både dansk, matematik, sprog, historie, kreative fag og socialisering!

Hvad mener du?

- Kan det være i naturen, at vi finder kimen til et bedre og sundere børneliv?
- Kunne du tænke dig at påstanden blev prøvet af og effekten af at have et børneliv med mere natur blev undersøgt?

Du er meget velkommen til at kommentere på mit indlæg i debatten om hvorfor, at "børn har ondt i livet". - Send til naturborn@gmail.com

Her er lidt læsning om problemstillingerne i dagens børne- og ungeliv:

VIVE – DET NATIONALE FORSKNINGS- OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD:

<https://www.vive.dk/media/pure/18610/14872861>

SUNDHEDSSTYRELSEN:

https://sundhedsdatastyrelsen.dk/da/nyheder/2018/psykiske-lidelser-boern-unge_06012018

<https://sbst.dk/nyheder/2023/ny-kortlaegning-af-indsatser-til-boern-og-unge-med-autisme-ogeller-adhd>